

Representantforslag 96 S

(2012–2013)

fra stortingsrepresentantene Hans Frode Kielland Asmyhr, Åse Michaelsen, Ulf Leirstein og Per Sandberg

Dokument 8:96 S (2012–2013)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Hans Frode Kielland Asmyhr, Åse Michaelsen, Ulf Leirstein og Per Sandberg om handlingsplan mot tigging

Til Stortinget

Bakgrunn

Forslagsstillerne ser med bekymring på dagens utvikling med stadig mer aggressiv tigging. Gjennom medieoppslag og uttalelser fra politiet har det etter hvert blitt tydelig at tiggingen også fører med seg andre, mer alvorlige forbrytelser som innbrudd og grove ran.

Da løsgjengerloven ble opphevet i 2005, var dette med begrunnelse i at antallet tiggere var blitt sterkt redusert over en periode. Videre begrunnet man opphevelsen av forbudet med at tigging i større grad burde ha en sosialpolitisk oppmerksomhet, mer enn en kriminalpolitisk. På dette tidspunktet var tigging noe som i stor grad utelukkende angikk norske borgere.

Åpningen av grensene mot Øst-Europa i 2005 har medført at dagens tiggere i stor grad er tilreisende fra andre land. Rumenerne utgjør en hovedandel av disse. Gjennom ulike medieoppslag har man sett at rumenere organiserer seg i grupper der enkeltpersoner blir utplassert på ulike steder i byen og tigger der.

Denne formen for organisert tigging utgjør ofte et skalkeskjul for andre, mer alvorlige former for kriminalitet. Innbrudd og grove tyverier er en ikke uvanlig konsekvens av tiggerproblematikken. Mindre alvorlige forhold som nasking og lommetyverier følger også i kjølvannet av det tilreisende tiggermiljøet. Gjennom medieoppslag har man den siste tiden sett hvordan antallet lommetyverier har eksplodert, både

i byene generelt og Oslo spesielt. Det er nå like mange lommetyverier i Oslo som i Berlin – en by med syv ganger så mange innbyggere.

Etter forslagsstillerne oppfatning er det nødvendig å utnytte spillerommet i Schengen-avtalen bedre enn man gjør i dag. Økt oppmerksomhet på grensekontroll med hyppige stikkprøver også innad i Schengen vil kunne bidra til å hindre kriminalitet i norske byer.

Forslagsstillerne vil også påpeke at man har sett flere urovekkende eksempler på menneskehandel i forbindelse med det rumenske tiggermiljøet. En sak nylig behandlet i Bergen tingrett omfatter både handel med og seksuelt misbruk av barn, og barna ble tvunget til både tyveri og salg av falske gullsmykker.

Dessverre er realiteten at det norske straffnivået og fengselsvesenet ikke virker preventivt på personer med bakgrunn fra land med et vesentlig høyere straffnivå og en lavere fengselsstandard. Menneskehandel er, etter forslagsstillerne oppfatning, en så alvorlig forbrytelse at det her haster med å få på plass tiltak. En økt politifaglig oppmerksomhet på menneskehandel, kombinert med en umiddelbar heving av strafferammene for denne typen forbrytelser, vil være hensiktsmessige og forebyggende tiltak.

I et forsøk på å få kontroll på tiggerproblematikken har en rekke kommuner i dag innført registreringsplikt for tiggere. Dette gir politiet mulighet til å bortvise tiggere som ikke har tillatelse til å tigge, og er således et lite skritt i riktig retning. Etter forslagsstillerne oppfatning er denne løsningen ikke tilstrekkelig, og vil byråkratisere og vanskeliggjøre politiets arbeid sammenliknet med et generelt forbud. Det er også liten grunn til å tro at de store utfordringene knyttet til dagens tigging vil forsvinne selv om tiggerne påbys å ha en kommunal tiggetillatelse.

Oslo kommune har gjentatte ganger forsøkt å gå enda lenger, og ønsker å få gjennomført et lokalt to-

talforbud mot tigging. Dette har ikke vært mulig å gjennomføre etter dagens regelverk, og blitt avvist av Politidirektoratet.

Forslagsstillerne oppfatter her at viljen til problemløsning i kommunene generelt er stor. Det vil, etter forslagsstillerne mening, derfor være klokt å utarbeide ordninger som lar kommunene selv innføre tiltak for bekjempelse av tigging. Et forslag til løsning kan her være kommunale bøter mot ulovlig tigging. Denne type ordninger vil kunne avlaste politiet, samtidig som det lokale selvstyret styrkes.

Politiet i Oslo har gått tydelig ut mot dagens ordning og ønsket et forbud. Kilder i Oslopolitiet har uttalt at situasjonen er vanskelig håndterbar uten en klar hjemmel for bortvisning av aggressive tiggere. Etaten ønsker at en slik lov hjemmel gis. Forslagsstillerne mener man bør være meget varsom med å ignorere klare oppfordringer fra den etaten som arbeider med denne problematikken daglig.

Tiggerproblematikken har nå blitt så omfattende at det haster med å få på plass tiltak. Menneskehandel, utnyttelse av barn, lommetyverier og innbrudd er straffbare forhold som følger i kjølvannet av tigger-virksomhet. En handlingsplan mot kriminalitet i til-

knytning til tiggermiljøet er nødvendig for å få kontroll på situasjonen. Med den kunnskapen man har i dag, mener forslagsstillerne at sterke hensyn taler for at en slik handlingsplan også omfatter et generelt forbud mot tigging.

Forslag

Forslagsstillerne fremmer på denne bakgrunn følgende

f o r s l a g :

1. Stortinget ber regjeringen fremme forslag til lovbestemmelse som kriminaliserer tigging på offentlig sted.
2. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om en tiltaksplan mot tiggeelatert kriminalitet. En slik plan bør blant annet omfatte økt oppmerksomhet på og straffeskjerpelse for menneskehandel, økt grensekontroll, samt forslag til kommunale tiltak mot tigging.

11. april 2013